

TELEVISIÓ

Reconstruir una fotografia

Tomàs Delclós

Estàs igual! presenta ciutadans que un dia van protagonitzar una fotografia amb d'altres i ara la volen reconstruir. Aquest és el motor del programa, un format d'origen nòrdic. Els capítols emesos mostren resultats desiguals. El simple desig de retrobar-se amb els protagonistes d'una foto no és suficient per bastir cinquanta minuts de tele. Les maniobres de recerca de les persones que

ESTÀS IGUAL!

TV3

Dijous a la nit

han de fer els responsables del programa porten a un resultat previsible, amb la inevitable llagrimeta, però això s'hauria pogut fer des de Facebook, un estri molt apreciat per antics alumnes que volen fer una farrà amb la seva promoció. De fet el mateix programa fa servir aquesta xarxa social.

El programa de la setmana passada, per exemple, consistia en això, a recuperar els companys de col·legi i pràcticament prou. N'hi ha hagut dos —el d'un ciutadà que volia retrobar-se amb companys de mili i el d'un que volia refer la rua de celebració de quan els equips infantil i cadet de voleibol d'Almacelles van ser campions d'Espanya— que van complir més amb la definició programàtica de l'espai: "Hi ha grans moments de la història i petits moments que marquen la història de la gent", i aquests són els que persegueix *Estàs igual!*

El d'Almacelles va ser el que més bé va dibuixar un mapa sentimental d'una època, on el veritable protagonista, absent, va ser el professor que va organitzar els equips. De fet, la reconstrucció de la foto i de la rua per part del poble d'Almacelles va ser un homenatge pòstum a aquesta figura tan important per a aquells nanos.

Un memorial de reparació i reivindicació. Ha estat fins ara el programa que ha anat més enllà de la simple intriga —que no n'hi ha— de si s'aconseguirà reunir una majoria dels protagonistes de la foto, una operació de recerca que allarga inecessàriament el metratge. Sort n'hi ha d'una conductora, l'actriu Cristina Brondo, que ho porta amb una gran naturalitat i no hi posa cullerots emocionals.

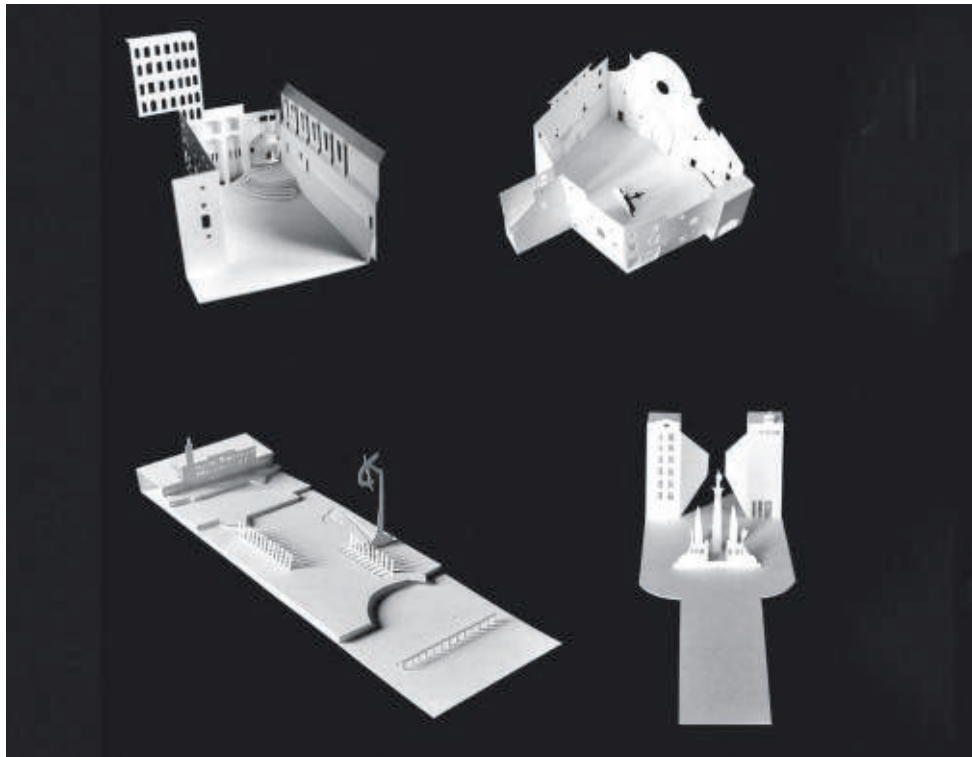
El dedicat a la mili va tenir els moments previsibles de retrobament d'antics reclutes, tot i que la memòria d'aquella època no és la mateixa. El company madrileny explica directament que el primer que et prenien era la personalitat, i accepta fer la foto perquè el seu promotor, Santi Torrella, un cop que només hi havia un permís —"i tots tenien unes ganes boges de sortir"— va deixar que l'agafés ell.

Barthes tenia una concepció lúgubre de la fotografia, on hi veia un testimoni del que "ha estat", plena d'espectres (parla de la fotografia com a parèntesi, una "microexperiència de la mort"), de subjectes que, a la foto, es tornen objectes per als altres.

L'atractiu del programa, al marge dels moments desiguals, és veure uns ciutadans que no sortiran a les enciclopèdies ni a la història, movent-se amb passió i alegria per recordar un moment de la seva vida, sense més pretensions. O sí (Almacelles). Potser l'aspecte col·lateral més interessant, encara que tractat molt ràpidament, és sentir els protagonistes explicar què n'han fet, de la seva vida i dels seus somnis, des que van sortir a la foto. Aquí sí que, de vegades, quan algú es mira la foto de llavors... contempla sense saber-ho un espectre. Una sensació momentània, perquè el programa, allunyat de Barthes, vol ser una festa, una petita aventura sentimental narrada sense exageracions emocionals (un risc que s'evita afortunadament), d'una manera molt planera.

L'atractiu del programa és veure uns ciutadans que no sortiran a les enciclopèdies ni a la història.

ARQUITECTURA

Projectes de final de carrera d'alumnes de l'ETSAB.

Arquitectura pensada

Xavier Monteys

El moment en què vivim es manifesta també en l'arquitectura, però no en les obres pròpiament, sinó en allò que podríem anomenar l'arquitectura pensada. Una arquitectura present a les exposicions i a les biennals, celebrada per les fundacions, desitjada pel futur Museu de l'Arquitectura i estudiada a les escoles d'arquitectura, que em porten a fer aquests comentaris. Hi ha tres fets sobre els quals em sembla oportú reflexionar. Un és la presència de Barcelona com a ciutat convidada a la biennial de Buenos Aires, mitjançant una mostra organitzada per l'Institut Ramon Llull que ha reunit cinc obres d'arquitectura amb les quals aquest institut sembla voler convocar diferents "sensibilitats", amb obres velles i noves, de caràcter molt marcat i amb un innegable contingut social. Un altre és encara un projecte, una antiga aspiració impulsada amb insistència pel CoAC: el Museu de l'Arquitectura, que ha estat notícia aquests dies en transcendir que es vol instal·lar a l'Arts Santa Mònica amb la polèmica que algunes veus han volgut fomentar. Una polèmica amplificada per la regidoria d'Urbanisme i Arquitectura de Barcelona, que dirigeix Daniel Mòdol, en assegurar que l'edifici "no s'adapta al que necessita un centre d'arquitectura, ni per les dimensions, ni per la flexibilitat dels seus espais". Una idea que no comparteixo; l'única cosa flexible no és l'espai, també ho són les persones i les organitzacions que formen amb el seu funcionament, ja siguin culturals, educatives, econòmiques o administratives, i són aquestes les que s'han d'adaptar perquè són intel·ligents. La mateixa font ha assenyalat també que "el Museu és avui un concepte anacrònic" i que aquest nou centre no serà un espai expositiu ni un arxiu de col·leccions, sinó un lloc per impulsar la reflexió sobre el fet de projectar i elevar edificis i la seva aportació a la construcció de la ciutat.

El tercer és l'exposició commemorativa dels 200 anys dels estudis d'arquitectura a Barcelona: *Arquitectura-Ciutat* amb una mostra de Projectes Fi de Carrera dels darrers 50 anys, recentment clausurada, que es va poder veure a la sala oval del MNAC i que ha estat recollida fa uns dies a les pàgines d'aquest diari. A totes tres notícies es fa esment de la presència de Mòdol que, juntament amb el regidor d'habitatge Josep Maria Montaner, també present als actes d'aquesta mostra, han estat, fins a ocupar

aquests càrrecs, professors de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB). Així és que entendran l'interès d'una reflexió conjunta atès que les tres notícies tenen força coses en comú. A aquestes hi podríem afegir la Fundació Mies van der Rohe, també dirigida per una professora de l'ETSAB, escola en la qual es va poder veure la mostra dels darrers premis de l'esmentada Fundació. Aquest és el panorama.

La meua observació és que, en aquest context en què es reclama innovació i s'assegura que el Museu ja no sembla el lloc per reunir les col·leccions d'arquitectura que tenim a la ciutat, ¿com és que no es pensa en l'ETSAB com el lloc "per impulsar la reflexió sobre el fet de projectar i elevar edificis i la seva aportació a la construcció de la ciutat"? Com és que l'opinió dels docents que ara es dediquen a la política no inclou les escoles com a espais per a aquesta reflexió? Puc respondre parcialment a aquest pregunta, ja que l'ETSAB s'ha convertit en un espai per a la commemoració constant dels vells mestres morts i de les velles

Com és que no es pensa en l'ETSAB per impulsar la reflexió sobre el fet de projectar i elevar edificis?

èpoques glòries. No és d'estranyar, ja que en lloc de poder celebrar l'arribada de nous professors (escandalosament congelada des de fa ja massa temps) se celebra més aviat la jubilació dels docents, que fan la seva darrera lliçó sobre un antic professor ja mort. Tot plegat un preludi d'escola-panteó. I una darrera reflexió que ens hauria de fer pensar a tots; l'ETSAB es basa òbviament en un sistema democràtic per triar els seus càrrecs, però ni els comissaris de les biennals, ni la directora de la Fundació, ni el futur responsable del Museu, han estat o seran escollits democràticament, sinó que es farà per nomenament o per concurs. És un bon sistema l'elecció democràtica d'un director d'escola? I amb tots els respectes i matisos, té sentit que el vot dels estudiants sigui decisiu? Garanteix tot plegat l'excel·lència acadèmica? Seguirà l'ETSAB, i en general les escoles d'arquitectura públiques, competint en el terreny de la cultura i la innovació arquitectònica amb una mà lligada i els dos peus també?